

Zdanění příjmů ze závislé činnosti

Tyto příjmy za vás **daní zaměstnavatel** už při výplatě. Použije buď daň ze závislé činnosti, nebo srážkovou daň.

Kdo daní srážkovou daní?

Zaměstnanec, který nepodepíše prohlášení poplatníka („růžové prohlášení“) a má:

- 1) odměnu z dohody o provedení práce (DPP) do výše rozhodné pro účast zaměstnanců činných na základě DPP na nemocenském pojištění u jednoho zaměstnavatele. Tato částka je **k 1. 1. 2026 12 000 Kč měsíčně.** Tedy do částky **11 999 Kč** včetně bude odměna zdaněna srážkovou daní.
- 2) příjmy, které nepřesahují u jednoho zaměstnavatele za měsíc částku rozhodnou pro účast zaměstnanců na nemocenském pojištění

> Dobré vědět:

Rozhodná částka je 4 500 Kč pro rok 2026.

Pokud se vás toto týká, můžete své už zdaněné příjmy zahrnout do daňového přiznání a daň započítat. Je to výhodné pro toho, kdo má celkové příjmy nižší. Typicky student, který střídá více brigád.

V ostatních případech se příjmy daní **zálohovou daní**. Můžete (ale nemusíte) u jednoho zaměstnavatele podepsat „růžové prohlášení“ (celým jménem „prohlášení poplatníka daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti pro zdaňovací období“). Na základě něj si každý měsíc uplatníte **slevu na poplatníka**, daňové zvýhodnění na děti, případně na invaliditu.

Roční zúčtování a daňové přiznání

Víte, že ne každý musí podávat daňové přiznání? **Nemusíte**, pokud:

- Máte u všech zaměstnavatelů podepsané **prohlášení poplatníka**. Buď tedy máte jen 1 zaměstnavatele, nebo víc po sobě.
- Máte příjmy zdaněné srážkovou daní a nemáte žádné další zdanitelné příjmy nad 20 000 Kč.

V takovém případě můžete zaměstnavatele požádat o **roční zúčtování daní**.

> Dobré vědět:

Požádejte a dodejte podklady do 15. února.

Výsledek ročního zúčtování je vždy **přeplatek**, případně nula. Vyplácí se nejpozději s březnovou výplatou.

A co když vyjde nedoplatek?

To se může stát, když zaměstnavateli dodáte špatné podklady. Třeba po ukončení studia dál uplatňujete slevu na studenta. Potom vyjde nedoplatek a vy (zaměstnanec) musíte podat přiznání.

> Dobré vědět:

Když vyjde nedoplatek zaměstnanci s nízkými příjmy, který v průběhu roku čerpal daňové zvýhodnění na dítě, roční zúčtování daně se nedělá.

Proti příjmům ze závislé činnosti **nemůžete uplatnit žádné výdaje**. Nemůžete si je snížit ani o ztrátu z jiných základů daně. Když tedy například vedle zaměstnání podnikáte a v podnikání vám vyšla ztráta, nemůžete si ji odečíst od základu daně z příjmů ze zaměstnání.

Příjmy ze samostatné činnosti

Příjmy ze samostatné činnosti budete možná znát spíš jako **příjmy z podnikání**. Upravuje je § 7 zákona o daních z příjmů.

Patří sem **všechny příjmy z těchto činností**, které nespadají pod příjmy ze zaměstnání:

- zemědělská výroba, lesní a vodní hospodářství
- živnostenské podnikání
- podnikání, ke kterému je třeba oprávnění podle zvláštních předpisů – např. činnost lékařů, advokátů, daňových poradců, auditorů, nutričních terapeutů, znalců aj.
- podíl na zisku společníka veřejné obchodní společnosti a komplementáře komanditní společnosti
- příjem z užití nebo poskytnutí práv z průmyslového vlastnictví nebo autorských práv
- nájem majetku zařazeného v obchodním majetku
- příjem z nezávislého povolání

> Co je nezávislé povolání?

Například sportovci, spisovatelé, herci, hudebníci a další umělci. Pro takové povolání nepotřebujete živnostenské oprávnění.

Příjmy ze samostatné činnosti před zdaněním **snížíte o výdaje vynaložené** na jejich dosažení, zajištění a udržení. Základ daně ze samostatné činnosti může být kladný i záporný (daňová ztráta).

> Dobré vědět:

Náklady si nemůžete odečíst od podílu na zisku komanditní nebo veřejné obchodní společnosti.

Existují **tři způsoby, jak vypočítat základ daně**:

- 1) vedení účetnictví
- 2) daňová evidence
- 3) uplatnění výdajů procentem z příjmů (paušální výdaje)

Dál můžete využít **paušální režim**, pokud splníte jeho podmínky. Potom platíte každý měsíc jednu částku, která zahrnuje daň, sociální a zdravotní.

> Dobré vědět:

Máte několik samostatných činností? Použijte u všech stejný typ uplatňování výdajů. Výjimku má jen podíl na zisku veřejné obchodní nebo komanditní společnosti. Podíl se vždy přejímá z účetnictví společnosti, u ostatních příjmů si uplatnění výdajů volíte.

Vedení účetnictví

Jako podnikatel-fyzická osoba **nemusíte vést podvojně účetnictví**, ale můžete. Existují však i případy, kdy ho vést **musíte**:

- Jste zapsaní v obchodním rejstříku.
- Máte obrát nad 25 milionů Kč.
- Jste sdružení ve společnosti s osobou, která vede účetnictví.
- Stanovuje vám to zvláštní právní předpis.

Při vedení účetnictví postupujete podobně jako firmy. Základ daně stanovujete na tzv. **akruální bázi**. Co to znamená? Že záleží na tom, kdy náklady a výnosy reálně vznikly. Ne na tom, kdy jste je vy nebo vaši klienti uhradili.

Podnikatel, který má ze zákona povinnost vést účetnictví, může (ale nemusí) pro výpočet základu daně v daňovém přiznání využít **paušální výdaje**. Ovšem povinnost sestavení účetních výkazů zůstává zachována.

Daňová evidence

Daňová evidence je způsob, jak uplatnit skutečné výdaje. Rozhodující jsou příjmy a výdaje. Věnuje se jí § 7b zákona o daních z příjmů. Daňová evidence **musí obsahovat údaje o příjmech a výdajích, majetku a dlužích**.

Uplatnění výdajů procentem z příjmů

Jak uplatnit výdaje, když nevedete účetnictví nebo daňovou evidenci? Použijte **výdaje paušální**. To znamená, že od příjmů, které vám zákazníci skutečně uhradili, odečtete určité **procento**. Jeho výši stanovuje zákon podle typu činnosti.